

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

58. évfolyam, 300. szám

Ara: 70 fillér

Vasárnap, 1968. december 22.

ÚTON A HOLD FELÉ AZ APOLLO-8

Szombaton, az eredeti bejelentésnek megfelelően, magyar idő szerint 13.51 órakor a Kennedy-fok támaszpontonról felbocsátották az Apollo-8 amerikai űrhajót. Az űrhajó fedélzetén három asztronauta — a 40 éves Frank Borman, a szintén 40 éves James Lovell, és a 35 esztendő Villiam Anders — a tervek szerint hatnapos utazást tesz a világűrben, űrkabinjával megkerüli a Holdat, majd visszatér a Földre.

Az asztronauták az indítás előtt két és fél órával foglalták el helyüket az űrkabinban. Előzőleg elfogyasztották bőséges reggelijüket — húst, tojásrántottát, pirítóskenyeret, kávékat vagy teát —, az utolsó meleg ételt űrutazásuk előtt.

Az űrkabint 36 emelet magas Saturn-5 rakéta emelte a magasba. A gigantikus Saturn-5 rakéta számos összehasonlításra készítette az amerikai tudósokat. Kiszámították, hogy a rakéta hét és fél millió fontnyi (kb. 3 300 000 kg), tolóereje több mint 500 sugárhajtású repülőgép hajtóerejének felel meg. Ez egyenlőre körülbelül ezer Diesel-mozdony, vagy félmillió Cadillac személygépkocsi motorjának a teljesítményével.

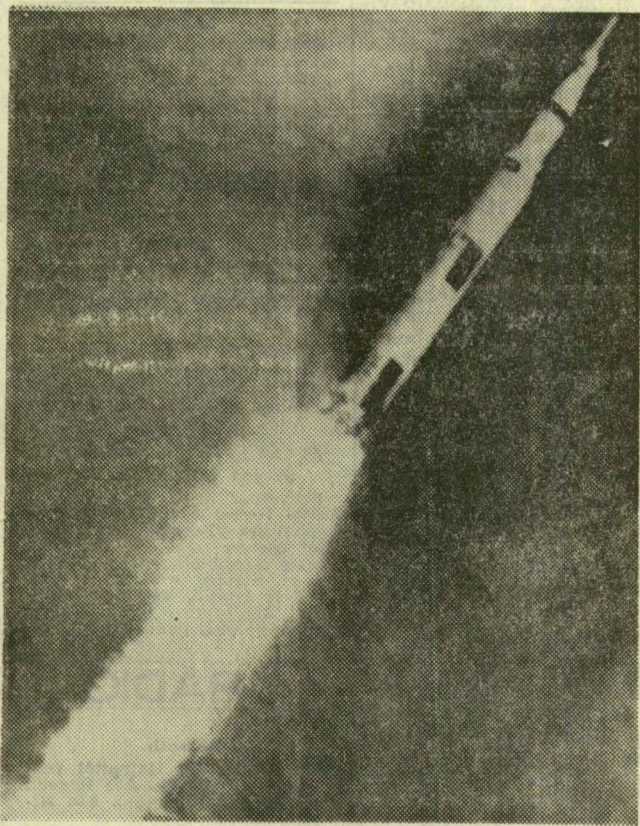
A kétezer-nyolcszáz tonna súlyú rakéta körülbelül annyit nyom, mint kétezer átlagos amerikai személygépkocsi. A rakéta üzemenyaga — amely a Saturn-5 súlyának kb. 95 százalékát teszi ki — 96 vasúti tartálykocsit töltene meg. Ennyi üzemenyaggal egy átlagos személygépkocsi 34 éven át 95 kilométeres óránkénti sebességgel 29 millió kilométert tenne meg.

Az űrhajó a „menetrendben” megjelölt időpontban, a Saturn-5 első két fokozatának segítségével óránként 28 ezer kilométeres sebességgel tért rá Föld körüli pályájára. Ezt a parkoló-pályát a harmadik fokozat részleges üzembelvezése után érték el. A parkoló-pályán végzett két fordulat feladata az volt, hogy az űrhajósok illetve a földi megfigyelő állomások ellenőrizzék a berendezések működését.

Magyar idő szerint röviddel 17 óra előtt az űrhajón ismét bekapcsolták a harmadik fokozat hajtóművét és ezzel az űrhajót a földkörüli parkoló-pályáról útnak indították a Hold felé.

A parancsot a földi ellenőrző központtól továbbították azt követően, hogy az űrhajót földkörüli útja során újabb alapos vizsgálatnak vetették alá. A vizsgálat megnyugtató eredménnyel zárult és így a három űrhajós engedélyt kapott, hogy megkezdje az előkészületet a Hold felé vezető pályára történő ráállásra.

A Föld gravitációs teréből való eltávolodás kritikus időpontja az volt, amikor működésbe hozták a Saturn-5 rakéta harmadik fokozatát. A harmadik fokozat begyújtása öt percet vett igénybe. Az űrhajó ekkor a Csendes-óceán térsége, Hawaii-szigetek fölött száguldott. A begyújtás után az űrhajó sebessége az óránkénti 28 000 kilométerről 40 000 kilométerre növekedett és elindult a Hold térségébe vezető pályán, amely hozzávetőlegesen két és fél napig tart.

Az Apollo-8 űrhajó — fedélzetén a három űrhajóssal — útnak a Hold felé.

A rakétahajtómű üzembelvezése megadta az űrhajónak az úgynevezett szökési sebességet, amely a Föld vonzóerejének a leküzdéséhez szükséges. Az Apollo-8 fokozatosan lassuló sebességgel éri el a Hold vonzási körzetét s ettől kezdve ismét fokozatosan felgyorsul. Az eredetileg választott pálya olyan, hogy az űrhajó a Hold emberi szem számára láthatatlan oldalát megkerülve szabadon térhet vissza a Földre. Ha azonban a berendezések kifogástalanul működnek, az űrhajósok üzembe helyezik fékező rakétáikat, amelyek először elliptikus, majd kör alakú Hold körüli pályára állítják az Apollo-8-at.

A Hold felé vezető úton az űrhajósok később pályamódosításokat hajtanak végre, részben a földi irányítással, részben saját döntésük alapján. Az Apollo rádiókapcsolatban van és marad a houstoni irányító központtal és a terv szerint tv-közvetítésre is sor kerül. Ugyancsak lesz tv-közvetítés a Hold térségéből is.

Az űrhajósok közérzete és hangulata, a rádióbeszélések alapján kitűnő. Jól elviselték a rajttal járó megterhelést és elégedetten nyilatkoztak a hordozó rakéta működéséről, és űrhajó belső berendezéseiről.

Az Apollo-8 tervek szerint 110 kilométernyire közelíti meg a Holdat és tizszer megkerüli. A programot lépésről lépésre hajtják végre, azaz minden nagyobb manőver előtt döntenek arról, hogy az Apollo-8-at ne irányítsák-e vissza a Földre.

A feladat sikeres befejezése esetén az űrhajósok szerdán ismét üzembe helyezik a rakétát, amely a Hold-kerülő pályáról a Föld felé indítja őket. Erre a manőverre az előirányzat szerint szerdán reggel kerülhet sor. Az űrhajó pénnteken szállna le a Csendes-óceánra.

Az Apollo-8 űrhajó és legénysége óránként 40 000 kilométeres sebességgel szá-

guld a Hold felé. Közép-európai idő szerint szombaton 20 órakor az űrhajó már több mint 80 000 kilométerre távolodott el a Földtől.

Az asztronauták a földi vezérlő állomásnak azt jelentették, hogy az űrhajó valamennyi berendezése kifogástalanul működik és az óriási távolságból a Föld páratlanul szép látványt nyújt. „A Föld korong alakúnak látszik és jól kivehetők az egész amerikai kontinens le egészen Chiléig” — mondotta Lovell, majd a vezérlő állomással folytatott beszélgetésében hozzáfűzte, hogy az a kerek ablak, amelyből kitekintenek, sokkal nagyobbak látszik, mint az egész Föld.

Frank Borman, az Apollo-8 parancsnoka egyébként rövid időre bekapcsolta az irányító rakétákat. A műveletnek az volt a célja, hogy az űrhajót elvezéreljék a Saturn-5 korábban levált harmadik fokozatától. A rakétafokozat ugyanis 150–300 méteres távolságban követte az űrhajót és Borman ezt a távolságot biztonsági okokból nem tartotta kielégítőnek.

Ülést tartott az MSZMP járásbi bizottsága

Tegnap, szombaton kibővített ülést tartott az MSZMP szegedi járási bizottsága. Az ülést részt vett és felszólalt Szilágyi Júlia, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának osztályvezetője is. A kibővített ülést Csápenszki István, a pártbizottság első titkára nyitotta meg és terjesztette elő a tanácskozási munkaprogramját.

A pártbizottsági ülésen Szabó Lajos, a propaganda- és művelődésügyi osztály vezetője terjesztette elő a végrehajtó bizottság beszámolóját a tömegek körében végzett politikai munka eredményeiről, tapasztalatairól és

Gromiko Kairóban

Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter szombaton Kairóba érkezett, hogy megbeszéléseket folytasson Mahmud Riad egyiptomi külügyminiszterrel. A szovjet államférfit Riad üdvözölte a kairói repülőtéren.

Bajbakov— Cernik megbeszélés

Oldrich Cernik miniszterelnök szombaton fogadta N. K. Bajbakovot, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnökhelyettesét, az Állami Tervbizottság elnökét. F. Hamouz miniszterelnök-helyettes, valamint S. Vlasak tervezési miniszter jelenlétében Cernik tárgyalást folytatott Bajbakovval a két ország tervezési szerveinek együttműködéséről, a gazdasági és tervezési tevékenység együttműködéséről, különös tekintettel az öt éves tervekre.

ÉV VÉGE ELŐTT

Korszerű termékek a szegedi üzemekben

Az új gazdasági mechanizmus első esztendeje változásokat hozott a szegedi üzemekben is. A fokozott következmények serkentették a munkakedvet, ésszerűbb, jobb termelészervezésre ösztökéltek. Ezúttal három gyár életében történt változásról számolunk be.

Túl a félmilliárdon

A szegedi konzervgyár fennállása óta a legnagyobb termelési rekorddal zárja az idei esztendőt: a napokban gördültek ki a gyárkapun azok a vagonok, amelyek a bővítés 500 millió forintos termelési értékhatár elérését jelentették. A konzervgyár hozzávetőleg 40 millió forint értékkel több gyümölcskon-

A békemozgalom középpontjában:

A Vietnam iránti szolidaritás erősítése

A Hazafias Népfront Országos Tanácsának székfőzésében ülést tartott szombaton az Országos Béketanács elnöksége. Darvasi István, a Béke-világtanács tagja nyitotta meg a tanácskozást. Megemlékezett arról a fájdalmas veszteségről, amely Dobi István halálával érte népünket, békemozgalmunkat.

Darvasi István a továbbiakban meleg szavakkal méltatta a Dél-vietnami Nemzeti Felszabadítási Front megalkulásának, nyolcesztendő hősies harcának jelentőségét, eredményeit, majd indítványozta, hogy az elnökség nevében üdvözlőké táviratban a Felszabadítási Front Központi Bizottságát és Párizsban tárgyaló küldöttségét. A javaslatot egyhangúlag elfogadták.

Sebestyén Nándorné, az Országos Béketanács titkára a magyar békemozgalom 1968. évi tevékenységéről szóló beszámolót és az új esztendő munkaprogramjára vonatkozó javaslatot terjesztett elő az ülésen. Egyebek között elmondta, hogy az Országos Béketanács 77 ország 177 békéért küzdő mozgalomával, szervezetével és csoportosulásával áll kapcsolatban. Nagy gondot fordított a Béke-világtanács törekvéseinek, céljainak támogatására, így például ajánlások egész sorát dolgozta ki a Béke-világmozgalom jubileumának méltó

megünneplésére, a különböző békeerők együttműködésének erősítésére és a náborúellenes összefogás részesítésére más feladataira. Ezek nagy részét elfogadták és a Béke-világtanács javaslataiként juttatták el a nemzetközi békemozgalmakhoz.

Az Országos Béketanács küldöttsége is részt vett Stockholmban a nemzetközi Vietnam-konferencia munkáját folytató állandó bizottság kezdeményezésére összehívott tanácskozáson, amelyen ötvenkét ország és 14 nemzetközi szervezet képviselői vitatták meg közös tennivalóikat. Kezdeményezték, hogy 1969 legyen az Egyesült Államok vietnami agressziója elleni tiltakozás és a vietnami nép iránti szolidaritás nemzetközi éve.

Az ülésen arról is szó esett, hogy a stockholmi felhívás nyomán hazánkban is a Vietnam iránti szolidaritás erősítése áll a békemozgalom jövő évi tevékenységének középpontjában. Folytatják s egyben tovább gazdagítják a népünk proletár internacionalista segítőkészségének kibontakoztatására hivatott akciókat. Arra törekednek, hogy az eddigénél is nagyobb hatású kezdeményezésekkel, szebb eredményekkel köszöntsek a magyar és a nemzetközi békemozgalom húszadik születésnapját.

év leforgása alatt megváltoztatta munkája jellegét és ezzel egy időben telephelyét, munkamódszerét. A számok mögött nagy erőfeszítéssel, fegyelemmel végzett munka áll: a vasas szövetkezet dolgozói új termékként borsócséplő gépeket, fűrógépeket és sztergapadokat, valamint gyümölcspréseket és különféle konzervipari berendezéseket készítettek.

Amint Biczkó Gyula, a szövetkezet főmérnöke elmondta, az idei kísérleti év tapasztalatai alapján tervezik meg jövő évi programjukat. Még több gépet fognak készíteni; köztük a nagy hazai és külföldi érdeklődést kiváltó sterilizáló berendezést, amelynek példányai mintegy 5 millió forintot érnek; növelik a ktsz exportját.

Korróziógátló anyagok

A nyár közepén új nevet és feladatot kapott a magfeldolgozó vállalat, egyesült a BUDALAKK Festék és Műgyanta Gyárral. A kistüzem életében nem várt változás következett be, mód nyílt a fejlődésre. Ennek első eredményeként korszerűsített a bajai úti üzem, a BUDALAKK 7. számú gyáregységének főmérnökétől kapott tájékoztatás szerint korróziógátló anyagok készítésére alkalmas berendezéseket szerelnek föl. A jövőben számos új termék gyártása kezdődhet meg: 1969-ben hozzálátnak az olajfesték új rész építéséhez, az nagyraktárat emelnek. Az idén 18 millió forint termelési értékkel zárja az évet a kisüzem, de a tervek szerint 1969-ben már 40–50 millió forint értékű munkát végeznek el.

M. I.

A jó eredmény lehetővé teszi, hogy a szakemberek pontos tervekkel dolgozzanak ki jövőre. Az elkészülő új gyümölcskonyha „belépésével” teljesen átszervezik a jelenlegi termelési rendet. Amikor márciusban megkezdődik a jövő évi szezon, a gyümölcskonyha gépei segítségével úgy alakítják a körülményeket, hogy mód legyen a rövidített munkaidő bevezetésére, három műszak helyett a két műszakos munkára.

Cséplőgépek, présgépek

Egy évvel ezelőtt a Vas- és Fémipari Ktsz vezetői 55 millió termelésről adtak számot közgyűlésükön; az idén ennek kétszeresével büszkélkedhetnek. Sikertől tehát a Szegedi Vas- és Fémipari Ktsz nagy vállalkozása, egy